

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННИКОВА

«30 листопада» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР
ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Філологія»

Київ – 2023

Розробник:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства Факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від «31» 08 2023 р. № 10

Завідувач кафедри Олена БРОВКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Філологія» «31» 08 2023 р.

Гарант освітньо-наукової програми Олена БРОВКО

Робочу програму перевірено

«31» 08 2023 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона Тригуб

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
НАУКОВИЙ СЕМІНАР “ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ”		
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, зокрема:	90	90
Аудиторні	24	12
Самостійна робота	60	78

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» умінь визначати особливості сучасного українського літературного процесу.

Завдання дисципліни: сформувати

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей (ЗК-1);

– здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу (ЗК-2);

– здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності (ЗК-8);

– усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження (ЗК-9);

– засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів (СК-1);

– здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати (СК-2);

– здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища (СК-3);

– здатність розв’язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів (СК-4);

– здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології (СК-6);

– здатність аналізувати явища української літератури в діахронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку (СК-7).

– здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства (СК-8).

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опрацювання матеріалу дисципліни аспіранти набудуть здатності:

– демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень (РН-1);

– виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку досліджень; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження (РН-2);

– складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані (РН-7);

– професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем і власну думку щодо них (РН-15);

– критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації (РН-16).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Науковий семінар «Тенденції сучасної української літератури»
Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт			
			Аудиторна		Самостійна	МК
			Лекції	Семінари		
Змістовий модуль 1. Теоретичне рихтовання						
1	Літературний процес: моделювання. Літературний процес в історіях літератури	12	2		10	
2	Як історія формує літературу?	7	2		5	
3	Постмодернізм на українському ґрунті	7	2		5	
	Модульний контроль	2				2
	Разом	28	6		20	
Змістовий модуль 2. Сучасна українська література в контекстах						
4	Боротьба генерацій. Літературний процес у діалогах сучасників	12	2		10	
5	Літературний розвиток: естетичні засади, етико-світоглядні парадигми	14	2	2	10	
	Модульний контроль	2				2
	Разом	28	4	2	20	
Змістовий модуль 3. Українська література кінця ХХ – початку ХХІ століття						
6	Семантичний вимір художнього експериментування; ігровий дискурс	16	2	4	10	
7	Жанрово-стильові моделі сучасної поезії, прози	16	2	4	10	
	Модульний контроль	2				2
	Разом	34	4	8	20	
	Усього	90	14	10	60	6

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт			
			Аудиторна		Самостійна	МК
			Лекції	Семинарські		
Змістовий модуль 1. Теоретичне риштування						
1	Літературний процес: моделювання. Літературний процес в історіях літератури	12	2		10	
2	Як історія формує літературу?	12	2		10	
3	Постмодернізм на українському ґрунті	12	2		10	
	Модульний контроль					
	Разом	36				
Змістовий модуль 2. Сучасна українська література в контекстах						
4	Боротьба генерацій. Літературний процес у діалогах сучасників	10			10	
5	Літературний розвиток: естетичні засади, етико-світоглядні парадигми	12	2		10	
	Модульний контроль					
	Разом	22				
Змістовий модуль 3. Українська література кінця ХХ – початку ХХІ століття						
6	Семантичний вимір художнього експериментування; ігровий дискурс	16		2	14	
7	Жанрово-стильові моделі сучасної поезії, прози	16		2	14	
	Модульний контроль					
	Разом	32				
	Усього	90	8	4	78	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Літературний процес: моделювання. Літературний процес в історіях літератури

Літературний процес: дефініція поняття. Учасники літературного процесу. Літературне оточення. «Сфера літератури» (Луїс Казам'ян). Чи може література мати історію? Чинники літературних класифікацій: традиція, ідеологічні інтереси, естетичні засади, авторські вподобання

Основні поняття теми: літературний процес, літературні класифікації.

Тема 2. Як історія формує літературу?

Вплив Чорнобиля на породження нових форм свідомості. Націоналізація катастроф у постколоніальній історії. Література Євромайдану. Воєнна проза. Комбатантські тексти.

Основні поняття теми: постколоніальна історія

Тема 3. Постмодернізм на українському ґрунті

Постмодернізм. Постмодерний світогляд. «Вичерпаність» українського постмодернізму: дискусійність тези

Основні поняття теми: постмодернізм

Змістовий модуль 2

Тема 4. Боротьба генерацій. Літературний процес у діалогах сучасників

Літературні покоління: світоглядна, моральна, художня спільність. Модель генераційних змін. «Батьки-діти» у сучасному літературному процесі.

Основні поняття теми: літературні покоління

Тема 5. Літературний розвиток: естетичні засади, етико-світоглядні парадигми

Андеграундова культура. Деконструкція соцреалістичної картини світу. Світ як хаос.

Основні поняття теми: літературний розвиток початку ХХІ століття

Змістовий модуль 3

Тема 6. Семантичний вимір художнього експериментування; ігровий дискурс

Некласичне осмислення класики, непередбачуваність, іронія, пародія.

Основні поняття теми: поезика постмодернізму

Тема 7. Жанрово-стильові моделі сучасної поезії, прози

Межі жанру в постмодернізмі. Естетичний еkleктизм. Авторські жанрові дефініції. Роман постмодерного типу.

Візуальний наратив у текстах Ю. Іздрика.

Основні поняття теми: жанрові моделі

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

Вид діяльності	Максимальна к-ть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		к-ть одиниць	макс. к-ть балів	к-ть одиниць	макс. к-ть балів	к-ть одиниць	макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	4	4
Робота на семінарському занятті	10			1	10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	25	1	5	1	5	1	5
МК		1	5	1	5	1	5
<i>Разом</i>			16		23		56
Максимальна кількість балів: 95							
Розрахунок коефіцієнта: $95:100=0,95$							

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

Вид діяльності	Максимальна к-ть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		к-ть одиниць	макс. к-ть балів	к-ть одиниць	макс. к-ть балів	к-ть одиниць	макс. к-ть балів
Відвідування лекцій		3	3	1	1		
Відвідування семінарських занять						2	2
Робота на семінарському занятті						2	20
Виконання завдань для самостійної роботи		1	5	1	5	1	5
<i>Разом</i>			8		6		27
Максимальна кількість балів: $8+6+27=41$							
Розрахунок коефіцієнта: $41:100=0,41$							

Умовою зарахування проходження дисципліни «Тенденції сучасної української літератури» є отримання аспірантом не менше з урахування коефіцієнта 77 балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання (денна форма)

Змістовий модуль 1. Скласти літературний портрет одного з письменників (на вибір).

Змістовий модуль 2. У розвідці «Елізіум. Інкорпорація стратогом» Я. Голобородько висловив таке міркування:

«В українському літературному пулі оприявлюється цілком новочасна світова тенденція – тренди. Поняття і категорія “тренд” належать не лише до простору fashion-культури. Вони успішно обживаються й у інших нішах, виявах, іпостасях цивілізаційного життя-буття.

Найбагатішим ґрунтом для літературних трендів традиційно виступає проза. Нині вона є найбільш затребуваним форматом літератури. ... Проза передбачає нічим не обмежену нарративну свободу митця й абсолютно довільну частотність написання та публікації його текстів.

Проза містить внутрішній ресурс “серйозності”, можливість “запуску” проблемно-сюжетних схем, жанрової тенденції, текстового продукту як своєрідної “лінії”.

Запропонуйте, будь ласка, власний перелік прозових творів, які, на вашу думку, нині перебувають у тренді. Відповідь обґрунтуйте.

Змістовий модуль 3. Обрати зразок одного жанру (1 твір) і здійснити постколоніальну інтерпретацію.

(заочна форма)

Змістовий модуль 1.

Завдання 1. Скласти літературний портрет одного з письменників (на вибір).

Завдання 2. Напишіть есе на тему: «Чи може дитяча література бути масовою або елітарною?» (Обсяг – 4000 знаків).

Завдання 3. Пригадайте твердження І. Франка і сформулюйте власну думку, чи актуальне воно нині. Відповідь обґрунтуйте. (Обсяг – 2000 знаків).

«Коли старші письменники виходять від малювання зверхнього світа – природи, економічних та громадських обставин і тільки при допомозі їх силкуються зробити зрозумілими даних людей, їх діла, слова й думки, то новіші йдуть зовсім протилежною дорогою: вони, так сказати, відразу засідають у душі своїх героїв і нею, мов магічною лампою, освічують усе оточення. ... Зверхніх подій в ... зміст входить дуже мало, описів ще менше: факти, що творять... головну тему, се, звичайно, внутрішні, душевні конфлікти та катастрофи». *Іван Франко*

Змістовий модуль 2.

Завдання 1. Підготувати характеристику однієї з антологій художніх творів, що була видана за останні 10 років.

Завдання 2. У розвідці «Елізіум. Інкорпорація стратогом» Я. Голобородько висловив таке міркування:

«В українському літературному пулі оприявлюється цілком новочасна світова тенденція – тренди. Поняття і категорія “тренд” належать не лише до простору fashion-культури. Вони успішно обживаються й у інших нішах, виявах, іпостасях цивілізаційного життя-буття.

Найбагатішим ґрунтом для літературних трендів традиційно виступає проза. Нині вона є найбільш затребуваним форматом літератури. ... Проза передбачає нічим не обмежену нарративну свободу митця й абсолютно довільну частотність написання та публікації його текстів.

Проза містить внутрішній ресурс “серйозності”, можливість “запуску” проблемно-сюжетних схем, жанрової тенденції, текстового продукту як своєрідної “лінії”.

Запропонуйте, будь ласка, власний перелік прозових творів, які, на вашу думку, нині перебувають у тренді. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3. Зробіть мікродослідження пошуків ідентичності / художніх експериментів / іншого аспекту на ваш вибір в одному із творів, що здобули перемогу в міжнародному літературному конкурсі «Коронація слова». (Обсяг – від 5000 знаків)

Змістовий модуль 3.

Завдання 1. Обрати зразок одного жанру (1 твір) і здійснити цілісний аналіз.

Завдання 2. Ознайомтесь із працю Л. Таран «Жіноча роль. Жінка-автор у сучасній українській прозі. Емансипаційний дискурс» і сформулюйте нові стратегії репрезентації “жіночого” в сучасній українській літературі.

Завдання 3. Ознайомитися із інтерв’ю (сучасного письменника на ваш вибір) і написати есе на тему: «Внутрішній стрижень митця: емоційна / енергетична / інтелектуальна провокація до діалогу» (Обсяг 4000 знаків).

Критерії оцінювання:

При оцінюванні самостійних робіт аспірантів основна увага буде звертатися на

- уміння максимально цілісно й обґрунтовано створювати літературний портрет письменника,
- вписувати його доробок в історико-літературний процес;
- характеризувати антологію як цілісний текст;
- визначати жанрові ознаки твору,
- самостійність тверджень.

Кількість балів	Критерії оцінювання
4–5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2–3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0–1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань аспірантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Модульний контроль здійснюється у формі захисту кожного етапу самостійної роботи. Максимальна оцінка за кожен модуль – 25 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
22–25	Завдання виконано самостійно, логічно, цілісно, структуровано, з авторськими знахідками, оригінальними прикладами
18–21	Завдання виконано недостатньо самостійно, з порушеннями логічності, цілісності, структурованості, стандартно, з невеликою часткою авторської індивідуальності
11–17	Завдання виконано не логічно, не цілісно, стандартно, без авторської індивідуальності
1–10	Завдання виконано не самостійно або не виконано

6.4. Форма семестрового контролю

Семестровий контроль відбуватиметься у формі заліку.

6.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81	Добре – у цілому добрий рівень знань (умінь) із незначною кількістю помилок
D	69–74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60–68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови незалежного самостійного доопрацювання.
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Тенденції сучасної української літератури» (денна форма)

Тиждень	I	II	III	
Модулі	Модуль 1. Теоретичне рiштовання			
Теми лекцій	Літературний процес: моделювання. Літературний процес в історіях літератури	Як історія формує літературу?	Постмодернізм на українському ґрунті	
СР	СР (20 год.)			
ПК	Модульна контрольна робота (2 год.)			
Тиждень	IV	V	VI	VII
Модуль 2. Сучасна українська література в контекстах			Модуль 3 Українська література кінця XX – початку XXI століття	
Теми лекцій	Боротьба генерацій. Літературний процес у діалогах сучасників	Літературний розвиток: естетичні засади, етико-світоглядні парадигми	Семантичний вимір художнього експериментування; ігровий дискурс	Жанрово-стильові моделі сучасної поезії, прози
Теми семінарів		Літературний розвиток: естетичні засади, етико-світоглядні парадигми	Семантичний вимір художнього експериментування; ігровий дискурс	Жанрово-стильові моделі сучасної поезії, прози
СР	СР (20 год.)		СР (20 год.)	
ПК	Модульна контрольна робота (2 год.)		Модульна контрольна робота (2 год.)	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.

Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. Київ: Критика, 2013. 344 с.

Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? Київ: ВД «Києва-Могилянська академія», 2005. 152 с.

Підопригора С. Українська експериментальна проза ХХ – початку ХХІ століть: «неможлива» література. Миколаїв: «Іліон», 2018. 392 с.

Додаткова:

1. Герасименко Н. Популярна література кінця ХХ – початку ХХІ ст. – Тернопіль : Джура, 2010. – 264 с.

2. Романенко О. Семіосфера української масової літератури: Текст. Читач. Епоха. – Київ : ПВ Якубець А. В., 2014. – 364 с.

3. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр: монографія. – Донецьк: ДАНДОН–ХХІ, 2011. – 432 с.

4. Андрейчик М. Інтелектуал як герой української прози 90-х років ХХ століття. – Львів: Піраміда, 2014. – 188 с.

5. Галета О. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття: монографія. – Київ : Смолоскип, 2015. – 640 с.

6. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблішмент : збірка статей. – Київ : Факт, 2006. – 160 с.

7. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. – Київ : Академвидав, 2008. – 352 с.

8. Жукова Н. Елітарна література в іменах : монографія. – Київ : Інститут культурології НАМ України, 2016. – 304 с.

9. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст. У трьох томах. : навчальний посібник / за ред. В. І. Кузьменка. – Київ : ВЦ «Академія», 2017. – Т. 3. – 544 с.

10. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну українську літературу. – Київ : Темпора, 2012. – 544 с.

11. Після падіння тюремного муру (Українська література за роки незалежності: тенденції, проблеми, підсумки (1991–2015)). – Житомир : Рута, 2015. – 212 с.

12. Родик К. Актуальна література: пунктир-енциклопедія. – Київ : Радуга, 2016. – 255 с.

13. Скорина Л. Мистецтво складати пазли: статті, рецензії, есе. – Черкаси, 2012. – 194 с.

14. Таран Л. Жіноча роль. Жінка-автор у сучасній українській прозі. Емансипаційний дискурс. – Київ : Основи, 2007. – 128 с.

15. Тебешевська-Качак Т. Б. Художні особливості жіночої прози 80–90-х рр. ХХ століття. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 192 с.

16. Терен Т. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Кн. 1. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 278 с.

17. Терен Т. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Кн. 2. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 264 с.

18. Терен Т. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Кн. 3. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. – 292 с.

19. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навчальний посібник. – Київ : ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.

20. Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу. – Львів : Каменярь, 2005. – 751 с.